1280 — ՍԷՖԷՐ — 16 — ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ՕՆ ԴՈՒՐԴՆՃԻ — ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՕ — 308 — ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ — 20 — ՑՈՒԼԻՍ — 1863

ԱԱՖՐԱՆԿԱ — 1 — ՕԳՕՍՏՈՍ — 1863

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշպու Մէճմուայը Հավատիս, հէր հաֆթա ճումա էրթէսի կիւնլէրի տաղըթըլաճագ տըր։

Սէնէլիք բէշլին օլարագ	140	ղուրուշ
Ալթը այլըգ ֆէգատը	70	»
Իւչ այլըգը ֆէգատը	40	»
Վէ պիր նումէրոսու		5

Տաշրատան իչին պէհէր նումէրոսունա փօսթա ... իւզէրէ ... պէյան օլունուր։

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը պիր տէֆաճա 5 ղշ.
Իքի տէֆա իչին պէհէր տէֆասընա 2 »
Իւչ տէֆա իչին պէհէր տէֆասընա 1½ »
Իւչ տէֆատան զիատէ օլուր, վէ պայէթ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Տաշրատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բօսթա մասարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրի ուզէրինէ օլմագ իւզրէ պու հուսուսա պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ԹԻՃԱՐԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԴ ՆԱՖԻԱՅԸ ՍԱՅԻՐԷՅԻ ՄՈՒՀԹԷՎԻ ՎԱՐԱՔԷ

ԱՍԻԹԱՆԷ 20 ՑՈՒԼԻՍ

ՊՕՐՍԱ ԹԷԼԷԿՐԱՖԸ

Մարսիլիա. 25 Ցուլիօ.

Դուզպունյ թէջրիթ օլունուր 126. Իրէջ տուրղուն. Տէնըզի կիւնէտէք ֆօնտօլար տիւշկիւն 66. 75. Դու կիւն ... 67. 40. Գօնսօլիտէ 92 3/4.

Լօնտրա. 27. Ցուլիօ.

Դուզպունյ ֆիյաթընտա սապիթ կիպի. Մըսըր պուղտայը 27. 23. 3. Արփա 26. Գօնսօլիտէ 92 3/4. Օսմանլը (Աշլօյէ) 48. Իսթիգրազ 66 1/2. Բօլիթիգա գօրգու վէրէճէք հալտէ.

Լօնտրա.	21 Ցուլիօ.	Գօնսօլիտէ	Աշլօյէ	50
»	22	»	»	49 7/8
»	23	»	»	49 5/8
»	24	»	»	49 5/8
»	27	»	»	48

Զէթէյէ. 27 Ցուլիօ. Թօսնա պուղտայ 40. 45 Թօյգօն. 42. 43. Օտէսսա ջէպլէջէ. Մըսըր պուղտայը 29—30.

Լօնտրա. 24 Ցուլիօ. Լէսթ տալար մատալ ... Օսմանլըտան տախի բէյ ... հաքէթ կէօրիւնմէմիշ տիր.

Ապարթէլէֆ իւստէր. Դ. Տ.

Վիէննա. 21. Ցուլիօ.

Բուսիանըն ճէվապը Վիէննայա վասըլ օլտու. բրէնս Կօրչագօֆ ... Թէքլիֆի գապուլ իթմիշ տիր. պաշըըճա մատտէլէրտէ Եւրօբա տէվլէթլէրինին տախի իթթիֆագտա պուլունտուղունու Բրէնսը մուսայիէտէ ... Թաստիգ իտէր.

Վիէննա. 22. Ցուլիօ.

Բուսիանըն վէրտիկի ճէվապըն քիֆայէթ իթմէյէճէյի ուզէրինէ, իւչ տէվլէթին էֆքեարը տախի պիր տիր.

Պէրլին. 22. Ցուլիօ.

Բուսիա տէվլէթի, (վագթը հալ իգթիզասընը վէսիլէ իտէրէք) պինտէ օն քիշինին եէնիտէն ասքէր եազըլմասընը էմր իթմիշ տիր.

Իճրասը Նոյէմպէր այընտա օլմագ շարթը իլէ.

Փարիզ. 23 Ցուլիօ.

Բուսիանըն ճէվապը, իւչ տէվլէթ թէքլիֆլէրինի աաէյնա գապուլ իթմէմէք մանասընտա տըր. ֆօնտօլար տիւշկիւն.

Լօնտրա. 26 Ցուլիօ.

Բէթրօպուրղտա մուգիմ Ինկիլիզ էլչիսի Լօրտ Նէբիրին, բրէնս Կօրչագօֆ իլէ յուլիս 18տէ վագի մուքեալէմէսի, պու տէֆա Լօնտրատա նէշըր իւ իլան գըլընմըշ տըր.

Բրէնս Կօրչագօֆ, Լէհ մատտէսինտէ հէր նէվի էճնէպի մուտախալէսինի ճէրհ վէ րէտտ իտէր.

Փարիզ. 26 Ցուլիօ.

Իւչ տէվլէթ, Բէթրօպուրղա պիր մաալտէ պիր նօթա տահա կէօնտէրէճէքլէր տիր, քի հէր նէ գատար իշիտիլմիշ իսէ տէ Լէհ մատտէսինտէ արթըգ գալէմ մուպահասաթընըն խիթամ պուլտուղունու տախի պէյան իտէճէք տիր.

Ամէրիգատա Ֆէտէրէլլէր, Գօնֆէտէրէլլէր ուզէրինէ պիր ֆիւթիւհաթ իթմիշլէր տիր.

Լօգարքի թէլէկրաֆլարտան Լէհ մատտէսինին նէ տէրէճէյէ կէլմիշ օլտուղու մալիւմ օլապիլիրտէ, Բուսիա վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրինին նէ բօլիթիգա գուլլանաճագլարը հէնիւզ մալիւմ տէյիլ տիր. Ֆրանսա բօլիթիգասը տահա աչըգճա ճէնկէ մէյեալ կէօրիւնիւր, վէ ճէնկէ մուպաշիրէթ օլունմասը իչին, ահալի թէրաֆընտան հիւքիւմէթը իճպար էթմէլիյէ արզուհալլար թագտիմ օլունմագտա տըր.

— Փարիզ տ'Օրիան եազար քի, Լօնտրատէ վիւքելա թէպտիլի իչին պազը հավատիսլէր ճէրիան իտէր. Ֆաքաթ պու եալան հավատիս ֆօնտօլարըն տիւշմէսինէ վէսիլէ օլտու. Ֆաքաթ պու պահանըն պու պաշգա մուպալաա կէօրիւնիւր, չիւնքի պիւթիւն ֆօնտօլարըն տիւշտիւկիւնիւ Եւրօբա թէլէկրաֆլարը խապէր վէրմիշ տիր.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ. Ինկիլիզ բօլիթիգասը, էքսէրիա էսրար գապուլ իթմէգ սիւթէսինտէն բօլիթիգասը հէր տէվլէթտէն զիատէ քէշֆ օլունամազ, պու տէֆա պունուն մուղայիրի ..., քէշֆի մումքինսիզ տիր.

Իքի այտան պէրի բարլամէնթ մէճլիսի ալըլարը, վիւքելանըն իւզէրինէ կէօնտէրտիքլէրի հիւճիւմլէր իսէ, տէվլէթ բօլիթիգասընը աչըգ ... իքի քէրէ ճէվապ եօգ, վէ իքի քէրէ թալթիֆ էլչասըլ գուլլանմագտա ... լըգան գալմատը, վէ պիր ... մադըլար. վէ նիհայէթ վիւքելա, Լէհ մատտէսինտէ գուլլանաճաղըմըզ բօլիթիգայը մէյտանա վէրսէք, Լէհ մէսէլէսինէ մուզիրր օլուր տէյէրէք, բարլամէնթի գաբատըլար, վէ սըրըլարընը մէյտանա չըգարմատըլար. իմտի Ինկիլիզլէրէ պէրապէր պիր տախի պէքլէյէլիմ։ Բէք չօգ հէյ պիլիրիզ զաննէտիւնիւր, խուսուսա իտէլէր քի. Լօրտ Բուսէլ պաշգա էֆքեարտա տըր Բալմէրսթոն պաշգա էֆքեարտա. Բուսէլ սուլհ իստէր, վէ Բալմէրսթոն ճէնկ. պու տախի գարանթընըն գօնաճագ պիր հավատիս տիր.

Դալըը քի չիմտի բարլամէնթ մէճլիսի գաբանմըշտա, պիւթիւն նուֆուզ վիւքելա էլինտէ գալըր վէ Ինկիլիզ վիւքելասը, օ տէրէճէ քիպիրլիք քի պագէն տիւնեանըն էն պէօյիւք իշինի տախի մաշանըն ուճու իլէ թութար. խուսուսի իլէ քէօյ մէվզուսինտէ, Ինկիլիզ վիւքելալըն բահսըլէը, քէյֆինի, զէվգինի պօզմագ էօյլէ պիր տիւշքիւն ... պիլէճէք քի պիր միլլէթին օ պիր միլլէթ ուզէրինէ զուլմը պունու բիֆայէթ իտէր մի. Լօրտ Բալմէրսթօն էա գօրուտալարընը էա ավ գըզլալարընը սէյրէ չըգտըգտա, չիֆթէ թամթալարըն ած չաթլաթա բագ կէթիրմիշ օլտուգլարը թաշրի բալթը, պու սէյր պիթմէզտէն էվվէլ աչըգ օգումասընա չիւպհէ իտէրիզ. Վէ Լօրտ Բուսէլ Սգօչիա տաղլարընտա քէբէնէքէ թութմայա չըգմըշ իսէ, գօմշուլարը քէբէնէքի թութմաղտան թէլէկրաֆ աչըգ օգումասընա չիւպհէ իտէրիզ. Խուսուսի իլէ թէ..րէ եազը իլէ չայ իչմէքլէրի վագթը եանըլարընա եանաշմագ մուհալ գաբիլ ... տիր. Նէ զաման Ինկիլիզ բահսըթ իտէճէք, տիւնեա պիրհալտա ... վագիֆ ... տէյիլ տիր. պու ճիհէթլէ պէօյլէ պիր քէօյ մէվզուսինտէ Ինկիլթէրրատէն մուսաատէլի պիր հարէքէթ ... օլունամազ. պազը տըր. Ինկիլիզ ինթէրրէսսատունա տօղրուտան պիր գաստ օլուրսա, օ վագըթ Ինկիլիզ ածտա տըր.

ՖՐԱՆՍԱ. Լէհ մատտէսինտէ տիւնեանըն կէօզի Ֆրանսա ուզէրինտէ տիր. զիրա նէ Ինկիլթէրրատա, վէ նէ տէ Աւսթրիատա օ գատար ճէնկ հավէսի կէօրիւնմէյիպ, ճէնկ թէրաֆտարլարընըն իւմիտի մուճէրրէտ Ֆրանսատա տըր. Սաըքըլարընըն նազարէն, Բուսիա իլէ Բուսիա տախիլինտէ ճէնկ իթմէք, հիչ պիր վագըթ գօլայ պիր մուամէլէ օլմամըշ տըր, իլլա օն պաշար եա գըշ եագըն օլտուղու հալտէ. Բուսիա մէմլէքէթինին վուսաաթը, ահալիսինին վահշիէթի, բօլիթիգասընըն ուսթալըղը, վէ Շարգ վէ Դարպ տէվլէթլէրի արասընտա պուլունմասը, եանի Եւրօբատան Բրուսիա, Աւստրիա, Շուէտ, Տանիմարգա, վէ Օսմանլը, վէ Ասիատա Չին, Ճաբօն, Թաթարիստան, Հինտիստան, Աֆղան, Պուխարա, Իրան վէ Օսմանլը իլէ հէմճիվար օլմասը, Բուսիայա էօյլէ պիր անճայիպ հիյէթ քէսպ իթտիրիր քի, մուհաճէմէթլէրէ տայանըմլը չիւպհէսիզ մագլուպիյէթէ պէրապէր տիր։ Պիր պագըլըրսա պու գատար ճէսիմ վէ ճէսիմ ճէսիմ հուտուտլարը Բուսիանըն քէնարլարընտա պէօյլէ մազպուտ օլմազըն կիպի կէօրիւնիւր, լաքին Բուսիանըն ... մուհաֆազասը ... [illegible] ... օլտուղու ... ասքէրի ... ճիհէթլէ ... վէ ... թօփլար վէ թիւֆէնքլէր վէ խուսուսի իլէ օրտու նիզամիյէը էօյլէ պիր հիյէթէ կէլմիշ տիր քի, տախի 1812 սօվուղու գուհուր իթսէ, չիւպհէ միզ եօգ քի, Բուսիայա հիւճում իտէն ասքէր, պարագալարտա, սօպա աթէշի գարշըսընտա չալըը իլէ էյլէնիր. 1812 միսիլլի էվզակլէր իլէ սօն մայածագլար տըր.

Հէրնէ հալ իսէ, մատէմ քի պէօյլէ Նաբօլէօն տէտի, մուհակկագ լուզումլու Ֆրանսըզճա տէյիլ տիր, վէ մատէմ քի էլէէմ Ֆրանսա թախթընտա պիր Նաբօլէօն վար, Բուսիա իլէ ճէնկ մուրատ իթմէյի հալտէ մումքին օլամազ. Մագսատ պու կիւնէտէք բէսմէն պիր ճէնկ ալամէթի եօգ տուր, լաքին մատէմ քի Եւրօբա գալէմ իլէ Բուսիա ուզէրինէ հիւճում իթտի, վէ Բուսիա գապուլ իթմէյէրէք, անէրի գալէմ իլէ էէնտի, գալէմ մուհաճէմէթի գըլըճը թէմիզլէնմէզսէ, Եւրօբա Բուսիայա թէքլիֆ էէնիրմիշ սայըլըր, պու ճիհէթլէ ճէնկ օլմագ իլլա օլմամագ մումքինսիզ տիր. Պէօյլէ քէշֆ իտէր պիւթիւն զազէթալար, վէ իւչէրինտէ ազ վագթ զարֆընտա իլանը հարպ պէքլէյէնլէր տախի չօգ տուր. Ըվ տիլէք, պիր արզուհալ սիւրէթի տէրճ իտէճէյիզ քի, Նաբօլէօնա թագտիմ իթմէք իւզրէ Ֆրանսա ամէլէսի իմզալանմագտա օլուպ, պու տախի ահալինին էֆքեարընը էյիճէ պէյան իտէր.

« Սիր

« Իմանիյէթ գարչը գուլհուրա կէլէն ճինայէթլէրի կէօրիւբտէ. Ֆրանսատա թէրաֆիլլիւքէր մահվ օլուր, վէ գալըր եէկտիլ վէ եէկճիհէթ պիր Ֆրանսըզ միլլէթի, ահալիէն ահալիյէ մէֆրուզ օլան վաճիպէյի պիլմէթինի թէյքիտ իթմէյէ տայիմ հազըր.

« Բուսիա տէվլէթի, Լէհիսթանը գանըա մուլէմմա իտէր. քէսիր տօղրար օ ատամլարը քի, բէտէրլէրիմիզ քէնտիլէրինէ սիլահ արգատաշը իտթիխազ իթմիշ, իգպալ վէ իսկիսարլարըմըզա պու չէրքիւլ ... հէր չէնտ իսթինկագ քէսպ իթմիշլէր տիր.

« Բուսիա, իսթիգլալ իլէ սալթը, վայիտ իլէ զէվճէյի վէ կէնճ գըզլարը պիր գըլըճտան կէչիրիր.

« Ճիւմլէսի ճէլլատ էօնիւնտէ վէթանլէրինի տէրխալթը իտիւբ նիսանմէնտ կէօզլէրինի Ֆրանսայա չէվիրիրլէր.

« Դուգան խարաֆընտա, Մուրավիէֆ նիչէ նիչէ վահշիէթ գըրագլըգլարը տախի իճրա իտէր, քի վագըթ մէ... տէնիէթինի տէհշէթլէ պիր իւմիտ իւ ֆիւթուր իլէ սիթթրէտիր.

« Պու տէրէճէ պիր հագարէթըն եալընըզ նազարի իչթիմալընտան բէ... տէրէճէլէրիմիզ ալար, գարտաշլարըմըզ ֆիգրին վէ չօճուգլարըմըզ ֆէրիատ իտէր.

« Վէ ճիւմլէմիզին տամարլարընտա Ֆրանսըզ գանը գայնար քէօբիւրիւր.

« Սիր.

« Ֆրանսանըն գըլըճը սէնին էլինտէ

տէ իր․ գալէ մին քէսէմ‥ալի պիր մէսէլէյի սէն պու գըլըճըն գաթ իլէ։

«Սիր․

«Չէք Իրանըդ պոյրուղըն, վէ պիր քէրրէ տահա ծիհանէ իսպաթ իթէ քի, նէ զամանպու սոյ րադ չէքիլիր, էօնիւնտէն կիտէն պիր հադդ տահա տըր․ վէ արդաղընտան կէլէն պիր ուլու միլլէթ․

«Սիր, գուրթար Մէքսիքաթանը,
գուրթարալըմ Մէքսիքաթանը,
պու խիմիալէ գալըրըղ․ ․ ․ (Ֆիզուլի)

ՌՈՒՍԻԱ․ Ռուսիանըն սէֆիրը տա խիլիյէտի, ագնաշըլմալը պիր մէսէլէ տիր․ Եւրոբա դաղէթալէրինէ ինանմադ, Ռուսիադա նէ ադամ վար, նէ ասքէր, նէ վէթան զայրէթի, նէ պիր մահիր սէրասքէր, նէ տէ պիր ուսթա ամիրալ․ անջաղ հէր թէրաֆտա հիւքիւմէթէ խասիմ, վէ դօրպա գայդմաղ իչիւն պիր իչարէթէ պաքմաղտա, ասքէր չիւպհէլի, պէօյիւքլէր իմթիղաձըղը էլհասըլ միւշքիլի․ խուրաս օլան պիր միլլէթին հէր նըշանէլէրի թէքմիլէն իւզէրինտէ։

Ռուսիա դաղէթալէրինէ ինանմաք, Ռուսիա խալքինէլէրի մալամալ տոլու․ ասքէր բիւր ալթէշ․ ծէնէրալլար ամիրալլար պիրէր գահրաման, անջաղ հիւքիւմէթ բէրէսթ, վէ պիր գարալն․ պիր Ռուս, վէ պիր Թիւֆէնք գալանտ գասար, թէմամիյէթը վէթան ուղրունա ֆէտաքեար, վէ պիւթիւն Եւրոբայը գարշըլամայա հազըր․ վէ սայըրէ վէ սայըրէ․

Իհթիմալ տըր պու իքի սիւրէթտէ տաիի մուպալաղա վար․ վէ ծէնկտէ զալէպէ եա մաղլուպիյէթ գալըէլ վուգու քէշֆ օլունամազ․ Անջաղ օլան չէյ պու տուր քի․ Մէհմասլէսինտէ վէ սայըրէտէ Ռուսիա էֆքեարը իլէ Եւրոբա էֆքեարընտա օ գատար մուղայիրէթ վէ մուպայէնէթ վար տըր քի․ գալէմ եա միւքեալէմէ իլէ թէօվիյէ օլունըլուր, միւծէրրէտ պիր հիքմէթ վէ պիր ինայէթը Պարի սալըլադըլիր․ Հաչան պիւթիւն Եւրոբա, Մէհմասլէսինտէ Ռուսիայը գապահաթլը պուլուպ դու հալըտէ, Ռուսիա տաիի պիւթիւն Եւրոբայը տահա զիադէ գապահաթլը պուլուր․ Վէ տէվլէթլէրին տէվլէթէ պիր տըր Լոնդրայը ծէնկտէն պաշգա պիր չէյ իլէ թէմիյէնէ մէզաէ․ նէրէտէ գալըր պէօյլէ պիր բէստի թայֆիր․

Պու հալտէ էֆքեարը տէմէ տուլթլըդա ծէնկ մէմուլ իտէր, վէ Ռուսիա տաիի ֆէվգէլատէ հազըրլըգ կէօրիւր վէ տաիմի չալըշմա տըր քի․ պէօյլէ Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Աւսթրիա․ վէ Ռուսիա, Եւրոբանըն էն պէօյիւք տէվլէթլէրի ծէնկէ թութուշսալար, պըշարըլմա թէվսիւթ իտէծէք պիր տէվլէթ գալմազ․ պու քի, ծէնկ իհթիմալինի կէրէկի կիպի արթըրըր․

Ռուսիանըն ծէվապը․

Ռուսիանըն իրիսի տէֆա օլարագ իւչ տէվլէթէ վէրտիյի ծէվապլար կէօզիւմիւզիւն էօնիւնտէ տիր․ Օրայանըղըրլար մալիւմ տիր քի, պու ծէվապլար հագգըլըդա արգա արգայա, պիրի պիրինէ մուղայիր հավադիւլէր ղուհուր իտիւպ, իսթիգբալ Ռուսիա տէվլէթի իւչ տէվլէթին թէքլիֆլէրինի գապուլ իթմի․ տէնիր, պոլրասըն չարթ իլէ գապուլ իթմի տէնիր, տահա պոլրա գապուլ իթմէմիշ տէնիր։

Շիմտի ագնաշըլըյոր քի, պիրի պիրինէ մուղայիր կէօրիւնէն պու հավատիսլէրին հիչ տէ սահիհ իմիշ․ չիւնքի քնեազ Կորչագօֆ էօյլէ պիր միւթէլէվվին ծէվապ եազմըշ տըր քի, պու ծէվապը օգույան, տաիի պիրպիրինէ կիւրէհհինտէն օլուն դու հալտէ, իքի եէնի մանա խարէ քի Ռուսիա հէր չէյի գապուլ իթմիշ, պու քիմսէնին էօյլէ կէլիր քի, պունը չարթլը իլէ գապուլ իթմիշ, վէ նիհայէթ ալնըր քի հիչ պիր չէյ գապուլ իթմէմիշ։

Օյլէ յանըլըյոր․ Ռուսիա գապինէթօսընըն պիր թէտպիր գալէմինի թէքմիլէն իպրազ իթմէք իչիւն․ Ֆրանսայա վէրտիյի ծէվապը թէմամը իլէ թէրծիւմէ իտէրիզ․ չիւնքի Աւսթրիայա վէ Ինկիլթէրրայա վէրիլէն ծէվապլար տահի պունը պու մաալտէ իտիր։

Պու թէրծիւմէտէ էօյլէ պիր լիսան գուլլանըլդը քի հէր քէս գալըյան տըշարլըլըր Ռուսիանըն ֆիքրինի, վէ մուգատտիմիզ տահի պու տուր․ Դալէթալըդ նատ իչիւն հազըր, վէ պիրլէրէ ֆարդ օլար նասըլ ագնաշըլտըղը վարսա գուլլանմադ տահի քիթապէթ գայտէսինէ գալուըլուր օլսա․ աթիլէթ իչիւն թէրծիւմէ օլունսա, էյլէթմէ պաշգա թարղ օլուր․

Օլդուղթըր էֆէնտի չանտ նա պիրիլէ պիրիր քի․ նէ Աւսթրիա, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա, նէ տէ Ռուսիա, հէնիւզ տօղրուտան տօղրույա պիր պիրլէրինէ պիր չէյ եազմամըշլար տըր․ իլա հէր տէվլէթ քէնտի էլչիլէրինէ եազմըշ տըր, վէ էլչինէ գարինէ պուլունտուղու տէվլէթին խարիճիյէ նազըրընա կէօսթէրմէ, քէնտի տէվլէթի թէրաֆընտան կէլէն նօթայը, եա ծէվապը օգումաշ, վէ պիր սուրէթինի տահի պըրադմըշ տըր․ Իմտի զիրատէ թէրծիւմէ օլունան Ռուսիա ծէվապը քնեազ Կորչագօֆուն, Փարիզտէ մուգիմ Ռուսիա սէֆիրի Պարօն Պուտպէրկէ եազդըղը նամէ տիր քի, Պարօն Պուտպէրկ պու նամէյի պալա վէ կիրիւպ Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրը միւսիւ Տրուէն տը Լիւյէ օգումուշ, վէ պիր սուրէթինի տահի պըրագմըշ տըր․ Իշթէ պու ծէվապնամէ․

Քնեազ Կորչագօֆ․ Պարօն Պուտպէրկէ․
Սէնթփեթէրպուրկ․ 14 Յունիս ալաֆրանկա․ 1863

«Պարօն ծէնապլէրի

«Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրընըն եազդըղը իքինծի նօթանըն սուրէթինի Ֆրանսա սէֆիրի Տիւք տը Մօնթէպէլլօ էլէսինտէն ալմըշ իտիք, պիր սուրէթինի տահի չիմտի իլֆաք իտէրիմ․

«Մէհ գրալլէթի մէմլէքէթին ալթ խալքըն ֆէսատ վէ իխթիլալ նէթիծէսինտէ ազապ չէքմէսինէ, Լէհիստանըն իտարէ իշլէրինէ տայիր թէքլիֆլէրի իլէ մալում օլան մէսէլէնին թէմիզլէնմէսինէ ․ Աւրուբանըն իսթիրահաթը իչիւն, նէ գատար ալագա կէօսթէրիլիրսէ, պիզ տահի մէմնունիյէթլէ գապուլ իտէրիզ․ վէ պու իթթիֆագըն մէսուլիյէթի իլէ, իքի տէվլէթին տէվամլը տօսթլուղու իչիւն տահի, պու մէսէլէտէ պիր գառար վէրմէքլիքտէ էօնիւմիւզէ կէլէծէք չէյլէրին էսասընը նազարա ալմալը իտիք։

«Մէհ գրալլէթի սէֆիրինին, Ֆրանսա իմփէրաթօրունուն նէզտինտէ պուլունմասըն պու գատար տահի պէյան իտմէյի մուվաֆըգ կէօրիւրիմ․ տիր քի ․ վէ մէմնունիյէթլէ տիր քի ․ Ֆրանսա իլէ պիզիմ պէյնիմիզտէ պէօյլէ պիր ֆիքիր իթթիֆագը պուլունտուղու ․ ․ ․ ․ պուլունուր․

«Աւրուբա տէվլէթլէրինին էշթիրաքի իլէ ․ մէսէլէնին պիր իւսուլլը սուրէթտէ ․ հալլ օլունմասըն արզու իտէրիզ․

«Պու կիպի թէքլիֆլէրին իշթիրաքինտէ պիզիմ կէօսթէրէծէյիմիզ մուվաֆագաթը ․ իլէ ․ ․ ․

«Պու տէֆա տահի Ֆրանսա հիւքիւմէթինին ․ Լէհիստանա տայիր ․ ․ ․ ․ ․

«Մէհ գրալլէթի ․ ․ ․ ․ ․ Ռուսիա ․ ․ ․ (¹)

«Ձահմէթ պու մասալէ հագգընտա, չու սէպէպլէ տէ մախսուսէն Ֆրանսանըն հիւքիւմէթինին նազարը տըքգաթինը տաիմէթ իթմէյէ մէճպուր պուլունմուշ իտիք, պու պէյանըմըզ ֆէսատըն պուզուլմասըն պիր մէսէլէ վէ մէնշայը տաիմի․ այնը ֆարզը պէօյլէ տիր։ Օյլէ,

«Լէհ մուհաճիրլէրի, ֆարիզտէ նօֆիլ օրթագլարը մէրքէզլէրինտէն (²) միւթէմատի օլարագ, օրատա դայէթ պիր կէնիշ ֆէսատ մէրքէզի իհտաս իթմիշլէր տիր, քի պիր թէրաֆտան պու անէլէր էմսալի նամէշհուր իֆթիրալէր վէ ագլամալըգլար իլէ, Ռուսիա հիւքիւմէթինին էֆքեարը ումումիյէսինի ֆէնալը թանըթմաղ իչին տիրլէր, վէ տիկէր թէրաֆտան, Լէհ մէմլէքէթինէ կիզլի ադամ վէ սիլահ կէօնտէրէրէք կիզլի մուհաքէմէ ավաքիպլէրինի ․ կէնիշլէթմէք իչին ․ գարար սըն վէրիփ ․ զօրպալըգլար իլէ ․ մէմլէքէթի թօգմադ ․ ․ ․ ․ ․ Լէհ մէմլէքէթինի տաիմի պիր իթթիլալ վէ ղարդ ․ ․ ․ ․

«Իշթէ Լէհ իխթիլալըն էն պէօյիւք սէպէպլէրի պու ․ ․ ․ ․ ․ ․

«Իմտի պիզլէր իլէ պէրապէր Ֆրանսագոյօլարըն ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․

«Շիմտի պու մէսէլէտէ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․

«Հազըր պիր մէմլէքէթ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ (³)

(¹) [illegible]

(²) [illegible]

(³) [illegible]

«Ընճագ մասալէ Լէհ գրալլէթի մէմլէքէթինէ կէլինձէ․ Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրը ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․

«Զահմէթ Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրը ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ 26 նիսան թարիխլի Պարօն Գրօս ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրընա ․ ․ ․ ․

«Պու պապտա չունքի ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․

«Շու նիզամնամէ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․

«Վէ ֆագաթ Լէհ գրալլէթինին ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․ ․

[illegible]

դու ալթը թէրթիպաթըն ակըլէնիլէն մուհաֆազասընա թամամ սարֆըն մուշահէտէ օլունմատը տըր. վէ պիր թէրաֆտան Ֆրանսըզ հիւքիւմէթինին վէ տիկէր թէրաֆտան Ռուսիա հիւքիւմէթինին էվվէլա էմէլ վէ մագսատլէրը օլան, պիր ալ էվվէլ սուլհանամէ իմզասը մուգտէզի օլմամաքտան նաշի, Ռուսիա ուգումէթի կիւն պէ կիւն աէտարթ մուղալէֆէ չէքմէթ քէտը խանէտէ տըր։

« Պոլոնեա պէյտան օլունան մէգալէ մէտէ. Ֆրանսըզ խարիճիյէ նազըրընըն թաշրիֆաթընա պաշքա պիր էֆքեար տահա պուլունուր, քի պիրինճի մուգավէլէնին պիրինճի թէրթիպի պիր պէտէ թէրաֆընտան մուհաֆազասընա հասրէտիւն պիլէ թագտիմ չալըշըր իկէն վէ տիկէրի 1815 Յունիս 9 տա աքտ օլունան Վիէննա մուահէտէսինին խիլաֆընա նէքիլ մէվքիէ մուրաքէպէ պիր գօնֆէրանս թէշքիլի տիր։

« Պիլինմէլիտիր քի, պէնտէն իշտէ պու օրթալըքտա էրկէնլէրին հալքը մէնֆաաթընա օլմագսըզըն հալէթ տահի պէլլի պիր թէտպիր իճրա օլունամայիր չէյ մի տիր տէյի, պէյի պու չալըշըլըր միւշկիւլէրի միւ վար տըր։ Բու հալտէ պիզ ճէմ մութալէաէրէ չալըշըրը միւտահէն գօմիշ կէրէքտիր, Ֆրանսըզ տէվլէթի քէնտի թարաֆը պիլէր իլէ պէրաբէր պէյլիք վէ ալմը պիր միւ զքիրանէ կիրիֆթեար օլմալը մը, տիւշմէնլիք քի, ահտիլէշէն թէրաֆլարըն պիրի. պիր հիւքիւմէթը չէքիլէ տիր, վէ նիզամը աքէրի վար տըր. վէ տիկէրի, կիւլլի պիր հիւքիւմէթ տիր քի, նիզամը էօրֆ տիւր, հալէ քէթը ձինայէթ, վէ աքէրի օրտաւլար արասընտա կէզէր վէ կիւլէնիր զօրպալար։ Պու հալէ պուլունան քի թէրաֆ նասըլ պիր պիրի իլէ մուգաւէլէ պաղլայապիլիր, վէ հաթթա իմբէրաթորուն մէնէճի, վէ Ռուսիա միլլէթի վէ ասքէրինին հիսսի թամիսի, զօրպալարըն թէքմիլէն իթթիֆագ իթթիֆագընտա պուլունտուղու հալտէ գաբիլ միտիր։ Բօ Լէհլէր իթթիֆագ իթմէկէր, վէ օ վագթ Ռուսիա իմբէրաթորու, ազամէթի զիմմէթը հիւքիւմէթի ալթընտա պուլունան պէշէր օլան քէտէֆ հադէլէթինէ, մէր համէթ վէ ինսանիյէթ պաշքա պիր չալըշ չէքմէտէն միւլքէ օլմաղ։

« Բիրինձի մատտէյէ կէլինքէ, Վիէննա մուահէտէսինին խիլաֆ խանէ թէքլիֆլէրին, պիր գօնֆէրանս թօփլանմալը տա, Լէհ հալքընա օ վագթ տագա օլունան մուգավէլէ թէձէտիւր իթմէ, վէ քէնտի գրիւմինէրինտէն տահի մանա վէրմէկէ հազըրլար օլունամատ- նօ պիր պիր վագթ կորճք կէլմէլի. վէ վագթա պու ահտնամէլէրին պիրինծի մէնաֆին ալար, իտարէ մուհ- քիմիյէ չէլէր իւզէրինէ պէրխիտիլիւք պէր չօք աէօհալըմլէր կէչմիշ խանտէ, սուրէթ սալահ օլան մէյտան կէլմիշ, վէ Լէհլէրին թագթիմ թէքմիլէն օլան իհ- թիյաճ մէվճուտ իսէ, միւսայէտէ պիր խա- սըլ կիլին, պունլարըն պայը, ա- ահտնա ահտամէթլէր մարիֆէթի իլէ պիլլըր հէր նէ պէյտան օլունա, պիրինէ քէֆիլ պօզըլմայը՝ Լէհ- ահտնամէլէր պու թէտպիրնամէ թէվար- գուֆ, ահտամէլէրէ մանա վէրմէք հուքուգունու պէր վիրան թէմամ թէճտիտ խանէ պիր մասլահաթ տիր։ Չիւնքի պիր մէմլէքէթին թաէլիքլէրինէ պաշլա- նան, վէ միւսահէֆէն թաէլիքինէ րաճի օլան պիր մէմլէքէթին թէֆէրրուաթընա գարար թաէյին վէ թէ- ձէտիւտէ իւսուլ ... տէ- լիւլ թաթպիգ, տաղըրտան տող- րույա միւսահէֆէթ պաշգա պիր չէյ օլմայըպ, պունտան պիր պէյլիք ահթէմէլ հէր պիր վագթ գապըլ է- տէպիլ, խուսուսի իլէ ահտամէլէ- րին նէ մանասընտան նէ տէ էտըլը- շմատան պէյլէ պիր ահնքամ սամամի չէքամամաղը հալէ։ Պէյլէ պիր հալ, սուլհա սալահ հալը խանէմէ- տիրէն մամա, պիր թէրաֆտան զօրպալարը ալմալը վէ Բէլմէնի ա-

քէրինէ Թագմինէթ վէրիր, վէ տիկէր թարաֆտան հիւքիւմէթէ ճայիզ օլան ռայէթ վէ ահտահաթէթի չիքէսէթ խանէր։

Գազէթէլէրտէն Մէնքուլ։

ՌՈՄԱ։ Ռոմա հալքէթլէրինին կէչէն սալըգ այըն պօղազընտա Լէհ մասլահաթի հագգընտա, Ռուսիա իմբէրաթորունա խագգընտա պիր ուզուն նամէ կէտէթմէք իսթէ իմզալը իտի։ Մուշարլէյհ պու Լէհ ֆէտայիլէրինը, վէ պունտան Ռուսիանըն վէ միւ- թէֆիք Լէհլիլէրին պիրէլէ ումուռու օլմա- տըր, Լէհլէ Պոլթիքա մէզհէպլէրինէ միւհայէլէ վէ սապիթ օլան պիթվէրա- թըն մեղլ օլմագըն հանքլ իտիէր, օ գարարութանը քի, պու մէզհէպի մա- գանըտըրմալը օլուր. Լէհլէ հիւ պիր վարլըթ պէյլէ չէքիլէ գուհաթըր խան- մէքզուր ամէ իթխէր։ Պիլտիրիլ քի, պու ծինս պիր պիր թէնդիլ, օրթէնօտօքս խրիսթիյանլարըն ֆիքրինէ նէ աէրէճէ թէյսիր խանէ։

ԵՈՒՆԱՆ։ Աթինատա էէնի գրալը գաթուլ իթմէք իւզրէ պէթրիք հազըրլըքլար կէօրիւլմէքտէ տիր. պա- գսըթ գրալըն նէ վագըթ կէլէճէյի մալիւմ տէյիլ տիր։ Գրալ, Լօնտրա- տան վէ Պարիզտէն կէչիպ, Մարսիլ- եայա պիր Ինկիլիզ ֆրկաթինին պուլիպ օլարագ (1) Պիրէյէ կէլէճէք- միշ, վէ իշ պու սէֆէ պու ֆրկաթինէ գրալ պայրաղը չէքիլմէյինէ էսըլ պիր թօփ իլէ սէլամլանաճագմըշ։

Բազը ռազէթաէրին ռաէլինէ կէօրէ, Լէհ տաշըր, Աթինա- աաղը օլմազ սէվղարընտան էտաըշ էտաըշ սօվսըյալայ, իլա չու սօն Ա- թէնա փուչուստալլարընտան նաշի, միւէլլէրի կէրքէլի կիւլի սուլանմայա պաշլամըշ. Լէհ տոսթլար Ինկիլիզ բանկամըր վէ էմնիյէթի իլէ սաշքըկարլը պէյտա խալըպ, կէօրինիր քի խա- թըմէլլէր մալլարընը վէ րահադէթ- լարընը Աթինա հաշարիլէրինէ ֆէտա իթմէյէ, խաթը միլլէթ մէմլիխ թէշ- քիլ օլունուղա, Լէհ տոսթլար- Լոնտրա իլէ պիրլէշմէսինի թէքմիլէն մէն խանմէզլէր խանէ, պէք չօք միւշ քիլամ վէ սաղլանէր միւքին օլ- պիլէձէկլէր տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻԱ

Անկէթին Լոքուսալէմտէ քէօյին մէշհուր Սոլյէ Յայօգ մանասթըրըն- տա մուսաֆիրլէրին մանասթըրը մէզ- քիւր պաշիյակէրինին թօնլըմ իթմայի մէկթէպ մահսուլը օլարագ, պէշ կըլթա մուխթասար մալլըրը չամիլ պիր ջիսալէ իլէ, մէկթէպը մէզմուր ընթօպրաֆիտարդա պասըլմըշ իշ կը- թա բէմ տայիս մէշհուր օլմուշ օլմաշ տուր։ Բու Ճաբըր հիւսնիւ միւլիւ վէ հուսուսէ միւլքէթէ միւթէմայիլ մաահէլլէր իւզէրինէ օլուպ, միւէլ- լիֆլէրի, Վանլը Խօրէն Վարտապէտ Արտավանի Կրիգոր Մարքոսեան, Տը- զէնքէնլը Կրիգոր Մարքոսեան, Իզ- միրլի Տալդի Բարսեղ, վէ Ռոտօսթօլ- լի Ենդոքիասլը Մարտալեան Բարսեղ տիր։ Կրաբեա լիսան, մանթըգ, վէ թէլէլիֆաթ ալ վագըթ գարփընտա էսէրլէր խաթըֆէսէ պէյթան խանէր չէքէր տիր, չէօյլէ քի, մէքթէպը մէզպուրէ Անգըրանտէլի թէրա- ֆընտան պու հիսսէթէ խէտատ ա- լունսա, էսէրլէրի պասմըլը իւթէրա- հէ մահսուսէ օլունտա պու մէքթէպ, էմսալինէ ֆայիտէ օլմալա մէտսուլ տուր։

Բէնիկէր տահի, Կարապետ Յ- նուս քէնտարթէքտա փալէմինտէն չըգ- մա մահսուլար օլուպ, էրքէնտէ մա- րիֆէթ վէ թագրինա թէմէրիւքը պէ- յան խանէր. բէնտէրին պիրի հարէ- թը Խանըլըն մէգար, տիկէրի Սահմա- նադրութեան թէքէմուլի, վէ իւ- շիւնճիսի Վիքթօր Սէրբի Յաքո- բեան տըր։

Բու էվի մահսուլ տահի, օ գա- տար միւլքէթ հոչ կէօրինէճէյի պիր

(1) Պիր Ինկլիզ ֆրկաթինի սէֆինէսինէ պիր պաշգա ֆատ իտի ... սէնայի տիր։

քի, Գուստաւ չէրիֆին խալիմ խի- ֆինսինիտա խաթըֆասէֆինի պէյտան խանէր իլէ մահսուլ տուր։

Ինկէթ թէրաֆընտան թէշվիգաթ Անքարամէթին թէրաֆընտան գար- րէթ, չիւրունքիսիզ հաքը խանէր օ սէ- մէրէլէրի քի, պու սանաթ պէյհիտ սէ միւճադէլէ միւճահէլէ մէն թիմիլիտիր։

Պու մատտէ խագէրինէ պաշքա սէֆա սաթըր թէպրիք իտէրիզ։

— Կրիգոր Սավասթեանթընին պու- գիւնքի, պինքտարտար կէլէճէք հաֆ- թայա գալմըշ տըր։

Պաղը վաքթ սավաշըրասա սապը- գալը պուլունմուշ օլան Լէհ թէ- պաասընտան Լէհլին օլսու Լէհվան համքիլլէնէ, Ինթալիա թէպաասըն- տան վէ թիւրքճասը Պօլիթիքար օլսու Պայէրնի Ա. Նազարէթէ, կիւ- լա 9 ային զուրուճու պիր խանէ սա- թանըկ օլսուփ, պէտէլի օլան ապտէլէ պիր Թազերիւ մամուրլէյհ Պայէրնի Պօլիթիքար օլսու Լազարէթըն պիր պաշ ալարագ, հօսա Ակսաքաու սա- խի պօշայա քէֆիլ եապըշտըրմըշ, վէ պու- արասա մէրթէմէ Լէհ վան նէ սէպէ- պէ մէմնի խանէ պիր Թազիմ թէսիհէ- լէր իլէ իսի ուզատուբ, խանէլի մէ- քիւրատէն սարըֆը նամըր իլէ, հէ- սիտան օլան 9 ային զուրուճու սու- նօյու խամամ իմէյէ կէրքըշտըրմըշ- տա, պու խանէ Լէհմէյ սէլէմ սէնէսի սէքիսինինլէպու թարըֆինի չամիլ, Լէհլէ մաանէլի պիր կէմլէ մազ- պըթադարընտան միւռամէտ օլունան- վէտէ իլէ, խասասը վէ զին վէ սէնէ- թը մէզգիւր տարխի սէնէսը օլունա- գան, քէնտիսինին եփարը իլէ պիլ- Թագեիւ, օլ վէճհ իլէ խումը չէրի է- թա օլուն... օլունա, մամուրլէյհ Լէհլէ թէպաասընտան Պօլիթիքար օլսու Պայէրնի Լազարէթ էէֆէնտի Լէհ- տէն ալտըղը իլէ ալիսա սավաշըր թաֆսիլէն պէյան իթմիշ օլունտուղուն- տան, իշպու մաղլէ չէրհ վէրիլտի։

ԼՕՆՏՐԱ

(Ինկիլիզ Մէճլիսինին գուսուսիյէ մէ իւ...)

Նազըրը քի տէտիք, Տիւք տը Պէր- սինին վէֆաթը, Բարիզ վէ Ֆրան- սա ահալիսինին ահնիւ մալլէմ կիւլի գալըրթմայա պաշլամըշ։ Նաբօլէօն տիւշիւք, Պուրպօնլար Ֆրանսայա կէլէլի պէշ ալթը սէնէ օլմուշ տուր. վէ Ֆրանսա ահալիսինին քինչ չալ- գանթըրը հէնիւզ սուսլամամըշ տըր։

Մալիւմ տիր քի, 1789 տա վագի օլան Ֆրանսա իհթիլալը, օն պիր սէնէ գատար հիւքմ սիւրմիւ- շէն սօնրա, տիւշիւք, Լէհլէ Պօ- նաբարթէ խանտան Նաբօլէօն կէլիպ, վէ պու թարաֆը տիւշիւրմէք Պուրպօնլար։

Օն պիր սէնէ հիւքիւմէթ, վէ օն պէշ սէնէ Նաբօլէօն հիւքիւմէթի խանը էրիտի ալթը սէնէ տահի օլան պու իքի հիւքիւմէթին էսէրլէրինի սիլէմէյին պիլ Թիւրք մանալ իթմէք, միւէլլիֆին օլա թարաֆ։ քէօպրիւ պիլ սէ- լէ խանէ։ Տիւշիւք վէ Նաբօլէօն Ֆրանսայը պէք չօք պիլան վէ պէլլա- րա ուղրատմըշ օլունտուղունը հալէտ թարաֆ։ Ֆրանսայը պէյօլէ վէ չէ- քէֆի կիւնլէր թարաֆ կէօսթէրմիշլէր խանէ. պունլարը Ֆրանսըզլարըն ֆէ- րինտէն չըգարմագ մումքիւն տէյիլ- տէն խանէ։ Պաղը մէմլէքէթ խարիճ օլմալ պէք չօք քէլէլէր կէլմիշ կէ- միշ քիւլի մալլար էսկի օլմազ օլ- սա խալէ, նիչէ մէմլէքէթլէր պիր թարաֆ էհլի օլմալ. նիչէ սաալլար քանիլէնտիր, նիչէ քիմէսէլէր րիւսթ- վէլէր, իւնիֆօրմար, նիշանլար վէ խի- սսէլէր իլէ մէմնուն տըր։ Իմաս Օն սէքիզինճի Լուի թահթը չէք- մէտէ, կէրէք քէնտի հաքթընտա. տէ, վէ կէրէք թահթէ միւթէմէթի- պէ խանէ քէզէրլէ իլէ Ռուսիա խիդէ- մէթի Ալէգսանտրօսուն նամինա- թը թէզէ, էյլէ պիր հիւքիւմէթ թէօքէն թէթինէ պէլլի թէ. խամէն

Պուրպօնլար հիւքիւմէթի օլան հալ- սալ. մանէն մէթի մուսլէ թախա- սը. սաֆէ պէրհէման Պուրպօնլար թէկրար թէրաֆտարլըղըն թէնէ- ֆէտէ սարասթիւրմէք, հէր պիր տէգիգա մէմլէքէթէ կէլէն Նաբօլէօն հիւքիւմէթի աէսանտէ պէլ- լէ թէ տիւշէօւ Պուրպօնլարլա հիւքիւմէթ տէր. վէ Նաբօլէօնի չէքմէքլէրի հէրտէմ ի- րատէտէ սիւնքի պու հէսանըն պեր պաշըտան Ֆրանսըզ թահթինի իթտի- պաք ֆիքրի ւէ պէյան օլնուտ- ագը պէլլէտէ, հէր պէյաէր պաշ- պէյըտ Պէրկիւզէն թէրաֆտարլարըն պէյան տէյիլ, պէլլէ մաքսըտ, Ֆրանսըզլարըն ըլքէսի չէքիլմէն տիպիր տէյիլ տիր։ Պուրպօնլար խի- ֆարտա տէյիլմէտէ, մէնսուպ ֆիլը թիւրէօս պիլէ մէնիւ սէրթէէ։ Պուրպօնլար Ռուսիա իլէ թէշվիգ տահա պէքիզ։ Պու միւթէգ օլումըզ պէյնէ թուտա- սընտա թէկրար թէլիֆ օլուննի Նաբօլէօն, վէ Նաբօլէօն թամամէն պէյան պէյլէ օլմաղ։

Պուրպօն հիւքիւմէթի օրտա կա- լէ, մանէն տահի ճէմալ Նաբօ- լէօնը հիւքիւմէթինին պիր թէ- ֆէ սարսըլմըշ պիր Նաբօլէօնլար պէյլէ սէր։ Պու տէյին թէգրիր պիր պաշգա միւսավի, Պուրպօնլարըն թէ- րէֆ մէնսուպ պիր պաշ սօլըմիւշ Նաբօլէօն պէյան մէմնուն պէյան պէյիտ. Նաբօլէօն, եա Պուրպօն, պիր ահալի պիր չէյ օլսա, հէր նէ չէքէլիւ պիր պէյան, պիր թարաֆ մէմլէքէթ թէվէքքէլ, վէ Նաբօլէօն, էտամէ Լուի, պիր պաշքա նէֆրէթ պէյանէ մէնֆուր խանէ։

Իւքթէրէ. Նաբօլէօն թէրաֆտար- լարը, պու էսնատէ հէմ Նաբօլէօն հէմ էլ օլմա սալ օլունտուղուն, պաշլար սարաֆ մուշթէտա ճիլար- տան պիրինին պիրինի թախթա չէ- քարտագ արզուսինտէ օլուպ, պաշ- լարտան պուլլարը Ֆրանսըզ հէր նէ հիւքիւմէթ կէլէ ճիւմէսինին թա- պիի խամէ խանէր. վէ պաշլամա սա- քէրի կիւլլանը, պու թէրաֆտարլա- րա պաշ պէլլ։

Իւքթէրէտէն. Օն սէքիզինճի Լուի թէրաֆտարլարը, քի հէմ օլան ճիւմէս վէ Նաբօլէօն հիւքիւմէթ- լէրի իւզէրինէ, Ֆրանսանըն միւլքի- նէ մահսուս պիր էէնի վէ մէշրուտ հիւքիւմէթ թէշքիլինէ մէյլիւ խան- լէր, վէ միւլքիւլէրը, հէր թէրաֆ- տարլարը խօշնուտ խալու, Ֆրանսա- յը պիրլէշտիրմէքտէն խայրէթ խանէ։

Տէրիւգիւլէնտէ. Խուսուսի թա- պիր օլունան Պուրպօն թէրաֆտար- լարը քի, պուսլըրը միւլքիւ սահիպ Ֆրանսայա հիւքիւմէթ վէ Նաբօ- լէօնտան էվվէլքի Պուրպօն հիւքիւ- մէթի ուսուլինի նասըլ իսէ թէքրար քուրմագ հիւքիւմէթինի միւսավի իւյունէ ինիւրմէք խանէ, պու քի տահի միւ- լքիւ գանունինէ խանէ։

Պէշինճի. Օրլէան թէրաֆտար- լարը խանէ, քի հիւքիւմէթը միւթէմէ- տինին խանէտանընտան տայիմա քէն- տինէ պիր մէնֆաաթ չըգարմագ. Օրլէան սիւլալէսինի թախթա չըգար- մագ արզու խանէ։

Պու պէշ թէրաֆտարլար, պէշ ալթը սէնէտէն պէրի կիւլի էօ ու- չէքէօր պիրպիրի իլէ սօն տէրէճէ սուզունա օլունտուլար խալ- տէ, Տիւք տը Պէրրինին վէֆաթը խուսուսը կէլինճէ, թէրաֆտարլար պիրպիրի սէյրինէ պէրէլ իւզինտիր, վէ պու սէ- պէպտէն Բարիզ ահալի նազըր քի տէտիք աէնիւ սալթալարը կիւլի գա- լըրթմայա պաշլամըշ։

Տիւք տը Պէրրինին վէֆաթը էօ- լիւմինէ, էօլլիւղը պիր Ռէնօ վէ- ֆաթը էօլմիւմէք տէյիլ խանէ. կիւ- մէէթին պիր էօլիւմէէ վէֆաթը էօ- լիւմինէ, վէ օրթատան գալտըր- մագ. նազըր քի էօգաթա թէֆա թէ- ֆա զիքր իթմիշիզ։ Պիր թաամին, մէ- սէլա Լուվէլ կիւլի պիր թաամին պիր պէլէնէ զարարը օլսա, լաքին պիր պէլէյէ պիր օլմաղ բէ- հար իթմէք, պիր աամ պիլի օլմալը, պիր թէրաֆտարլըք պիլի գաձան օլու- նուռ. օնուն իչին մէրգիւմըն պէք թէրաֆտարլըք տահի, պու ճինս պէն- մէթի պիր պիրի իւզէրինէ ալթըր ը- տը. Պուրպօնլար ճիւմէսի թէրաֆ-

տարաֆտարըսը , պունլար Նաբօլէօնլարա պունլար տախի Օրլէանլարա վէ գուսուրու սա հա քէզա ։ Կազէթալէր , րէսալէլէր , իլանլար , վէ պէյաննամէլէր . Բունլու աճայիպ իւզէրինէ եազմըշ կիպի եազըպ , պիր Թագըմը տիկէր Թագըմ իւզէրինէ չիւտէլթէ գըյամ իթտիրմէ . վէ աղ գալտը քի պու պէշ Թէրաֆտարըգլար , պիրպիրի իլէ վէ հիւքիւմէթլէ գըլըճ գըլըճա կէլմէսինլէր ։ Պէօյլէ պիր հալտէ Լուվէլին նէ տէրէճէտէ էհէմմիյէթի օլտըղը Թարիֆէ հաճէթ տէյիլտիր ։ Հէր Թէրաֆտարըգ չալըշըրտը քի , Լուվէլին աղըզընտան պիր լագըրտը գափսընլար , վէ օ լագըրտը իլէ խասըմլէրինի Թագպիհ էյլէսինլէր . Թաքթիֆ , իւմիտ , ճէզա , գուլլանըլմատըգ հէփ պիր վաքըթտա պըրագըլտըլար . լաքին ճիւմլէսի պէյհիւտէ օլուպ , Լուվէլին աղըզընտան պիր հարֆ ալամատըլար , վէ եէտի այ պու վէճհ իլէ մահպուսիյէթտէ մահպուս , խաթընթագտան խաթընթագա չէքիլտիրտիքտէն սօնրա , պագտըլար քի չարէ եօգ , Ֆրանսանըն էն պէօյիւք տիվանը օլան , Շամպըր տէ բէր , տիվանընտա սօն մուհաքէմէսինէ գարար վէրտիլէր ։

Լուվէլ հիչ պիր շէյ ինքեար իթմէտի . հիչ պիր խըմ վէրմէտի , պէն քէնտիմ , Պուրպօնլարը վէթանըմա խային վէ էճնէպիյէ տօսթ պիլտիկիմտէն , պունլարըն վիւճուտլարընը օրթատան գալտըրմայը պէն ուհտէմէ ալտըմ , պէն իճրա էթտիմ , պէնիմ շէրիքիմ եօգ տուր , վէ քիմսէնին պիր մալիւմաթը եօգ տուր տէտի ։ Հալպուքի , վուքուատըմ բրէնսին սօն սաաթընտա օլան մուամէլէլէրի կէօզիւմիւ աչտը , աղլատըմ քի , Պուրպօնլար պիլտիկիմ գատար ֆէնա պիր մախլուգ տէյիլ իմիշլէր , լաքին իշ իշտէն կէչմիշ խոտ տէտի ։

Լուվէլտէ տալա պիր բիւշմանլըգ , պիր աճըմագ էսէրի կէօրիւնմէտի . ֆիւթիւրսուզլուգլա ճէլլատ էօնիւնէ տիւշիւպ , գայտըրգըլա պաշընը քէստիրտի ։ Նէ տիւնեա վէ նէ աէխիրէթ իչին ինանմա մախսուս օլան տուսյուլարըն պիրինի կէօսթէրէմէտիկինտէն , Լուվէլ պէնզէտի օ ճանավարլարա քի , եըրթարլար , բարալարլար , Թէքէրլէր , գաբարլար վէ սէպէպսինի պիլմէզլէր . պէօյլէ կէլտի , պէօյլէ կիթտի պու վահշի ճալլատ , քի վագտա պիր Թէրաֆտարըգ ալէթ օլուպ տա , գաթլինէ գատար սէբբիւշլթէ վէրմէտի իսէ , վահշիյէթլէ մուանէտլիյին տէհշէթլիւ պիր Թէճէսսիւմիւ տաս օլունուպ , խամի իլէ եապէտ լանէթլէ եատ օլունաճագ տըր ։

Օսէնէ (1820) մահըր սէսպանըմէրըն եիրմինճի կէճէսի , Կարօլինին աղըլարը Թուլթուպ , պիր էրքէք էվլատ տիւնեայա կէթիրտի . վէ Ֆրանսա միւթէհայիր օլտու ։ Օն սէքիզինճի Լուի , սէլ կիպի կէօզ եաշըլարը տէօքէրէք , Թըֆըլ չօճուղու էլինէ ալըպ , միւթէյաննանը միլլէթէ իպրազ իտլէտի , տէմէք խիթէյէրէք քի , Հագգ Թաալա հազըրէթլէրի , Պուրպօն սիսիլէսինի պու չօճուգ վասըթտասը իլէ մուհաֆազա իտէճէքտի ։ Օ վագըլը մահզըմ , պէօյլէ պիր Թամ իլէ գան արասընտա տօղուպ , քիմ պիլիրտի քի մուհաֆէտէն վէթանընտան մահրում օլաճագտըր ։

1830 սա . Լուի Ֆիլիփ Պուրպօնլարը Ֆրանսատան տէֆ իթտիքտէ , Տիւք տը Պօրտօ Թէսմիյէ օլունան պու չօճուգ տախի փալիտսին իլէ պէրապէր , տէտէսի Օնունճու Կարլօ իլէ էճնէպիյէ ֆիրար էթտի . վէ հալա տիպարը գուրպէթտէ եաշըյոր կէչիրմէքտէ տիր ։ Լէժիթիմիսթ Թագըմը , պու չօճուղա Հէնրի Բէշինճի նամը վէրիր . վէ հալա պունու Թանըրլար Ֆրանսա գըրալը . քէնտիսի էլ էսէվ Քօնթ տը Շամպօր Թէսմիյէ օլունուր , վէ գըրգ իքի եաշընտա տըր . վէ իքի սէնէ սօնրա Էսկիմանէյէ կէլմիշ տիր . 1846 սա պիր Նաբօլիյա արշիտիւքէսի իլէ էվլէնտի , հալա օն եէտի սէնէ տիր էվլատըլարը օլամըշ տըր . վէ Պուրպօն սիւլալէսինտէն պունտան պաշգա էրքէք էվլատ գալմատըղընտան , էվլատը օլմատըղը հալտէ Պուրպօնլարըն պու գօլու պու բրէնսէ Թիւքէնէճէք տիր . Իշի այ ագտէմ գայնամթասը վէֆաթ իտէլի գէվճէսի իւչ միլիոն լիրա միրաս պըրագմըշ տըր ։

Վալիտէսի Կարօլին , պիրմիշ պէշ եաշընտա օլարագ հալա սաղ տըր , վէ Վէնէտիկտէ իգամէթ իտէր . Մարի Կրիսթին , Սպանիա գըրալիչասընըն վալիտէսի , պունուն քիւչիւք հէմշիրէսի տիր ։

ԻԼԱՆԸ ՌԷՍՄԻ

Սարըգլըգ պաշէն , էրիզ (բիրինճ) րուզէնի սատէ (սաէալը) , նօհուտ , սաման , սաքիրէ Շահանէ իչին մուգթազը օլան լուզում կէօրիւնէն , պալաու մուհարրէր պէշ գալէմ էշեա վէ էրզագըն , իչպու սէֆէր իւլ խայըրըն եիրմինճի , վէ Թէմմուզին Իումիւնին եիրմի տէօրտիւնճիւ վէ պազար Թօսու Ֆրէնկլինին պէշինճի չարշամպա կիւնիւ միւնագասար իճրա օլունաճաղընտան , պունլարը պէյ իւլէթմէյէ Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ Պապը վալի Ալէրաքէրիւէ քէայլին լէվազըմ տաիրէսինէ ազիմէթ իլէմէլէրի ։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ինկիլիզ , Ֆրանսըզ , վէ Աուսթրիա , Րուսիա կօրչագօֆիան ճէվապլարընը ալըրգ ատան սօնրա , Րուսիայա պիր իւչինճիւ նօթա տահա եազմայա գարար վէրմիշլէր տիր ։ Պու իւչիւնճիւ նօթա , ուղուն պիր շէյ օլմայըպ , Րուսիայա շու գատար տէնպիհ քի , Լէհ մասալէսինտէ արթըգ միւզաքէրէյէ եէր գալմամըշ տըր , վէ օ հալտէ գալէմ մուհաֆազաս խիթամըմէսինէ օլմուշ տուր ։ Պու նօթալարը իւչ տէվլէթ տախի եազըպ , սէֆարէթլէրինի պիրպիրինէ իպրազ իթմիշլէր տիր . վէ պէլքիմ պու կիւնլէրտէ Փէթէրպուրկղա տախի կէօնտէրիլմիշ տիր ։

Պունուն իւզէրինէ , տօնանմալարըն Պալթիգ տէնիզինէ ազիմէթի չօգ սիւրմէզ զանն խուէրիզ ։

Իթալիա իլէ Ֆրանսա տէվլէթի պէյնինտէ գուհուրա կէլէն պիր վուգուաթա , ղազէթալէր օ գատար էհէմմիյէթ վէրմիշլէր տիր քի . պայաղըճա պու իքի տէվլէթ պէյնինտէ պիր գավկա մուամէլէ գուհուր խուէճէք կիպի աճիղաչըլմըշ տըր . լաքին մասալէնին օ տէրէճէ էհէմմիյէթի օլմայըպ , Ինթիմալ տըր չիմտիյէտէք Թէսվիյէ տախի օլմուշ տուր . Իշթէ խիւլասասը քէյֆիյէթ ։

Սավըմ տիր քի , Րօմա Թօփրագընտան պազը զօրպալար Իթալիա Թօպրաղընա կէչիպ , քիւլլի խասարաթ խուէրլէր , վէ Իթալիա էլէ կէչտիքտէ , անլարը Թէվքիֆ Թութուլըրլար ։

Պունլարտան , եախօտ պու Թագըմտան գրըպա օլունան պէշ քիշի , Չիվիթա Վէքքիատան Ֆրանսանըն Մէսաժրի Իմբէրիալ գումբանիասը վաբօրլարընտան պիրինէ պինիպ օլուպ քի Մարսիլէյա , վէ օրատան տախի Սպանիայա նագլ իթմիշլէր . Ֆրանսըզ վաբօրու Ճէնօվայա ուղրատըղտա , Իթալիան զապթիյէլէրի վաբօրու պասըպ , վէ պու պէշ հայտուտին տըյըն կէօթիւրիւրլէր ։

Պունուն իւզէրինէ Իթալիատա մուգիմ Ֆրանսըզ էլչիսի բրօթէսթօ , վէ եօլճուլարըն սէրպաս վարօրտա կէրի կէօնտէրիլմէսինի մալթուպ իտէր ։

Սօն խապէրլէրէ նազարէն , Իթալիա հիւքիւմէթի պունլարը վաբօրա Թէսլիմ իտէր ։

Կալըր Ֆրանսըզ պայրագըյըա օլան Թահգիր իչիւն Թարզիյէ մասուբ օլունաճագ քի , պու տախի եագընտա վէրիլիր զանն խուէրիզ ։

— Նիւսսալէմ վէքիլի Սահակ վարտապէտ հազրէթլէրի , պու սէֆա փիսգոբոսլուգ միւնասիպի հայիզ օլարագ , Էսիթանէյէ ավտէթ իթմիշ տիր ։

— Պաղտատտա Լյուէնի Պահթօսի միւլէթի մէրխասասը Թօվմաս էֆէնտիսէ , իւչիւնճիւ րիւթպէտէն պիր գըթա Մէճիտիյէ նիշանը իհսան պույրուլմուշ տուր ։

— Պունտան չէնտ մահ ագտէմ , Պէյգօզտան իքի սաաթ մէսաֆէ պիր գարիյէտէ , պաղը հայտուտլար Շալճեան Թագւոր աղայը Թութթուպ , իւչ եիւզ լիրասընը ալըպ հայտուտուն պիրի , պու տէֆա Միխրան Ճանիպինտէ Թութուլուպ , Էսիթանէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր , վէ Թագւոր աղայա կէօսթէրիլտիքտէ քէնտինի Թութան չախս պու օլտուղունու պէյան էթտիյի միւլլիւ , կէչէն սէնէ եինէ Պէյգօզտան իքի սաաթ մէսաֆէ Ալէտաղ գարիյէսինտէ Թագւորեան Յօվհաննէս աղայը վէ պիր միսաֆիրլէրինի Թութուպ իւչ եիւզ լիրա ալան հայտուտուն պիրի քէնտի օլտուղունու աչըքեար օլուպ , վէ Մէհէմմէտ Նամիգէ պիր արգատաշը օլտուղունու տախի իգրար իթմիշ , պու իսէ կէչէն սէնէ տէրպէնտ վէ Պապը Զապթիյէտէ խաթընթագընտա էլան ինքեարտա օլտուղու հալտէ , մէրգում իլէ բուպէրու կէթիրիլմիշտիր , արթըգ ինքեարա մէճալը գալմայըպ արգատաշը օլտուղունու իգրար իթմիշ տիր . վէ խայլէր վէրտիքլէրի տիկէր րէֆիգլէրինին տախի պու կիւնլէրտէ ախզ ու կիրիֆթ օլմալէրի մէմուլ օլունուր ։

Սահիպինին աղիմէթի սէպէպի իլէ , հիւտուտ բիզտա իլէ սաթըլըա չըգարըլան աղըր էշեա վէ թէճէ միւլալէ ։

[illegible]

[illegible]

[illegible] 2

Մ . տը ԳԱՍԹՐՕ

Էսիթանէ 21 յուլիս ալաֆրանկա 1863 ։

ՊՕՐՍԱ 1863		Յուլիս 16		
Լօնտրա 3 այ վատէ	Ղրշ	108 3/4	108 5/8	108 5/8
Փարիս	»	23 27 1/2		
Մարսիլիա	»	23 35		
Լիվօրնօ	»			
Անվէրսա	»			

ՄԷՍՔՈՒՔԷՍԹ		Ճումար էր' Յուլ' 15	Սալը 16	Չարշամպա 17	Բէնշէմպէ 18	Ճումա 19		Ճումա էր' 20
Մէճիտիյէ լիրա	Ղրշ	101	101	101	101	101	101	101
Միւմթազէ	»	61 30	60 28	61 10	63 20	63 30	63 10	62 30
Օն սէ' Թէրթիպ ֆայ' ալ'	»	46 10						
Գօնսօլիտէ	»	52 10	50 28	51 10	53	53 10	53	52 20
Գօնսօլիտէ ճէտիտ	»	52 10	50 28	51 10	53	52 35	52 25	52 5
Թէրթիպաթը բասլըա	»	51 30	50 28	51 10	52 20	52 20	52 10	51 30
Սէհիմ	»							

ՁԱԽԻՐԷ 20 ՅՈՒԼԻՍ

		Ղուրուշ
Թայղան Արնաւուտ	քիլէ	. .
Խամպիլ	»	28–29
Գալաս	»	. .
Րումէլի Պալչըգ	»	. .
» Պուրղազ	»	. .
Ազօֆ ըըլըճա	»	. .
Եօրղայիլ	»	20–23
Խամպիլ	»	. .
Սամսօն	»	24–25
Պուրղազ	»	23–25
Պալչըգ	»	. .
Գօզօրօղ Գալաս	»	. .
Արփա	»	10–12

Մէվճուտաթ 200.000 ։

ԷՄԹԷԱՅԻ ՏԱԽԻԼԻՅԷ 20 ՅՈՒԼԻՍ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ տիրէմ	օգգա	. .
ԹԻՖԹԻՔ Էնգիւրի	»	. .
ՊԷՀՐԻ	»	. .
ՊԱԼ ՄՈՄՈՒ	»	. .

ԷՄԹԷԱՅԻ ԷՃՆԷՊԻՅԷ 20 ՅՈՒԼԻՍ

ՔԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕԶ ՇԷՔԷՐԻ

		Ղուրուշ
Ինկիլիզ րըլմա 6–10 լիպրա	գանթար	265
Լիվէրբուլ 10 լիպրա	»	. .
Օլանտա տէպրէ 6-10 լիպրա	»	265
Ընվէրսա 8	»	. .
Ֆրանսըզ միւ չէքիլմիշ	»	255
Ինկիլիզ Թօզ	»	255
Օլանտա էքսթրա	»	225
» պիրինճի	»	215
» իքինճի	»	212
» իւչիւնճիւ	»	210
Ֆրանսըզ	»	208
ՏԷՄԻՐ Ինկիլիզ չէլիք լամա տէօրմ		. .
» քէօշէ համվալըգ	»	53–55
» եասսը	»	55–57
» ճէճէ չէլիք իլէ	»	. .
» չէմպէր	»	75–80
» Մօսկով չէլիք	»	155–165
ԳԱԼԱՅ	»	785–790
ՔՈՒՐՇՈՒՆ Ինկիլիզ	»	160

Գուրչան ֆրանսըզ	գանթար	
ՉԷԼԻՔ պիր սըֆըր 0	»	155
» իքի սըֆըր 00	»	. . .
ՍԱՃՄԱ Մարսիլիա չէլիք	»	145
» Ինկիլիզ 40 օգգալըգ պիր	»	145–150
ՄՕՐ ՊԱՅԳԱՄ	»	· 45–50
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ	»	160–170
ՃԱՃԸ ԳԸԳԸՐԸՃ	»	· · 35
ՇԱՊ Ինկիլիզ	»	· · 63
ԿԷՕԶ ԹԱՇԸ Ինկիլիզ	օգգա	· · 51/
ԳԸՆԱՎ Գալաս ֆինօ 0/0	»	1200
» Իքինճի	»	1150
» Իւչիւնճիւ	»	1080
ՉԻՎԻՏ Ինկիլիզ	»	126–140
ԳԸՐՄԸԶԸ	»	· 25–52
ՊԻՊԷՐ Լօնտրա Մարսիլիա	»	· 6
ՆԸՇԱՍՏԸՐ Ինկիլիզ	»	· 6
» Մըսըր Գէմէտէ եօգ	»	6–6 1/4
ԹԷՆԷՔԷ + Նըշան չիֆթ սանտըգ		275–280
ՐՕՄ Ամէրիգա	1 կալօն	7 1/2
» Ինկիլիզ	»	· · · 9

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ
ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ . Պէօյիւք Եէնի խանտա Թիւլպէնտճեան Յովակիմ .
ԱՏԱՆԱ . Բալըգճեան օղլու Յակոբ աղա .
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ . Պալաեան Գրիգոր աղա .
ԳԱՅՍԷՐԻԷ . Պէզէրեան Խաչիկ պէյ .
ԷԿԻՆ . Թաշճեան Յովսէփ աղա .
ԷՆԳԻՒՐԻ . Աննէօր Ջիվանի Լէօնտրէ .
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ . Ոսկեան Էնֆիէճի Կարապետ աղա .
ԷՏԻՐՆԷ . Յովհաննէսեան Թօրոս աղա .
ԷՐԶՐՈՒՄ . Շահանեան Գրիգոր էֆէնտի .
ԹԷՔՖՈՒՐՏԱՂ .
ԹՐԱՊԶՈՆ . Մանուկեան Պետրոս աղա .
ԻԶՄԻՐ . Թ . Սըվաճեան Սարգիս աղա .
ԻԶՆԻՄԻՏ . Գ . Տ . Թ . Գասպարեան .
ՀԱԼԷՊ . Յ . Ս . Քուրճիմիօֆ .
ՄԱՐԱՇ . Ջօրպաճը օղլու Հաճի Տէվիէթ աղա .
ՊԱԼԵԱՍ վէ ՄՈՒՍՈՒԼ . Աբրհամեան Թովման աղա .
ՊԻԼԷՃԻԿ . Տէրտերեան օղլու Պետրոս աղա .
ՊՐՈՒՍԱ . Կէմպէճեան Նշան աղա .
ՎԱՐՆԱ . Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս աղա .
ՎԻԷՆՆԱ . Չըրաճը Վ Իչէն աղա .
ՔԷՕԹԱՀԻԱ . Մխալեճեան Աստուր աղա .

ՄՈՒԽԷԼԼԻՖԻ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԷԱՆ

ՂԱԼԱԹԱՏԱ ԷՐՄԷՆԻ ՔԻԼԻՍԷՍԻ ՍՕՔԱՂԸ Նօ 47
Յ . ՄՈՒՀԷՆՏԻՍԷԱՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ